

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ความหมาย

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework, NQF) หมายถึง กรอบมาตรฐาน คุณภาพ หรือกรอบสมรรถนะ (competence) หรือ ขนาดแห่งความดีงาม หรือคุณลักษณะนิสัย (trait) ของบุคคลผู้ได้รับการศึกษา การฝึกอบรม หรือการ สังสมประสบการณ์จากการปฏิบัติงานซึ่งแต่ละประเทศ กำหนดขึ้นตามประเภท ระดับการศึกษา หรือการฝึก อบรมในระบบการศึกษาของประเทศนั้น ๆ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมถึง ใบแสดง คุณวุฒิ เช่น ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หรือปริญญา- บัตร ที่กำหนดให้บุคคลพึงมีหรือต้องประเมิน หรือ ต้องผ่านการทดสอบหรือได้รับก่อนเข้าสู่ตำแหน่งงาน

สารานุกรม Wikipedia (Free Encyclo-
pedia) ให้ความหมายของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติอังกฤษ ว่า คือ ระบบการถ่ายโอนหน่วยกิต (credit) เพื่อรับ คุณวุฒิของประเทศอังกฤษ (England) เวลส์ (Wales) และไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) กรอบ คุณวุฒิแห่งชาติของประเทศออสเตรเลีย หมายถึง กรอบคุณภาพที่ประกันไว้ (quality ensured) หรือ ที่กำหนดตามวุฒิที่บุคคลพึงได้รับจากการศึกษา หรือการฝึกอบรม เช่น จากการศึกษาขั้นพื้นฐาน การ อาชีวศึกษา หรือการอุดมศึกษาของประเทศ กรอบ คุณวุฒิแห่งชาติของประเทศออสเตรเลีย (The Australian Qualifications Framework, AQF) ยัง เป็นเครื่องมือระดับนโยบายในการปกป้องคุณภาพ การศึกษาและการฝึกอบรมไม่ว่าจะจัดขึ้น ณ ที่ใดใน ประเทศออสเตรเลีย กรอบคุณวุฒิแห่งชาติดังกล่าว จะต้องได้รับการพัฒนา และการรับรองโดยคณะกรรมการ

ระดับกระทรวง (Ministerial Councils) ด้านการ ศึกษา การจ้างงาน การฝึกอบรม และสวัสดิภาพ เยาวชน หรือที่เรียกว่า The Ministerial Council on Education, Employment, Training and Youth Affairs (MCEETYA) ปัจจุบัน (July 1, 2009) คณะกรรมการระดับกระทรวงชุดนี้มีชื่อว่า คณะ กรรมการระดับกระทรวงด้านการศึกษา การพัฒนา เด็ก และสวัสดิภาพเยาวชน (The Ministerial Council for Education, Early Childhood Development and Youth Affairs, MCEECDYA) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศมาเลเซีย (Malay- sian Qualifications Framework, MQF) หมายถึง ระบบรวม (unified system) หรือการบูรณาการ คุณวุฒิที่เกิดขึ้นแล้วในประเทศให้เป็นระบบเดียว มี การเทียบเคียงและเชื่อมโยงกันได้โดยแบ่งกรอบ คุณวุฒิเป็น 3 ภาคส่วน คือกรอบคุณวุฒิที่กำหนด ขึ้นจากการมีทักษะ หรือความชำนาญจากการปฏิบัติ งาน (skills sector) กรอบคุณวุฒิที่ได้จากการศึกษา อบรมหรืออาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา (voca- tional and technical sector) และกรอบคุณวุฒิ ที่กำหนดจากการสำเร็จการอุดมศึกษา (higher edu- cation sector)

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทย (Thai Qualification Framework, TQF) หมายถึง กรอบ แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาตามประเภทและระดับ การศึกษา เช่น กรอบแสดงระบบคุณวุฒิการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กรอบสมรรถนะระดับปวช.หรือปวส. ฯลฯ กรอบแสดงระบบคุณวุฒิการอุดมศึกษาอาจ ประกอบด้วยกรอบคุณวุฒิระดับอนุปริญญา ปริญญา ตริ โท และ เอก

พัฒนาการของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละประเทศเกิดพร้อมกับระบบการศึกษา และระบบการศึกษาของแต่ละประเทศแตกต่างกันตามปัจจัยอิทธิพลต่าง ๆ เช่น สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคม การเมืองการปกครอง ประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้ง นโยบายแห่งรัฐ ความแตกต่างในระบบการศึกษาเป็นผลให้เกิดความแตกต่างของระดับสมรรถนะหรือระดับมาตรฐานคุณภาพของกรอบคุณวุฒิของแต่ละประเทศเมื่อต้นศตวรรษที่ 21 อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ได้เพิ่มอัตราเร่งให้ประเทศต่าง ๆ เกิดความร่วมมือในการกำหนดกรอบคุณวุฒิสู่สากล ทั้งนี้เพื่อการรับรองหรือยอมรับในมาตรฐานคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา รวมทั้งสมรรถนะของแรงงานซึ่งมีการเคลื่อนย้ายข้ามประเทศมากขึ้น

ประเทศในกลุ่มจี 8 ซึ่งได้แก่ แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี ญี่ปุ่น รัสเซีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา นับเป็นกลุ่มแรกที่ได้มีการตกลงร่วมกันในการส่งเสริมการศึกษา และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยการกำหนดกรอบคุณวุฒิหรือกรอบสมรรถนะให้มีความสอดคล้องกันมากที่สุดเพื่อการยอมรับซึ่งกันและกัน ความพยายามนี้ทำให้เกิดข้อตกลงร่วมกันของสหภาพยุโรป เรียกว่า Eduropean Qualification Framework ระยะต่อมา (2548) ประเทศ กลุ่มสหภาพยุโรป (EU) ก็ได้มีข้อตกลงร่วมกันอีกในการกำหนดกรอบคุณวุฒิหรือกรอบสมรรถนะ ของการศึกษาตามอัธยาศัย (Non-Academic/Informal Learning) รวมทั้งกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualifications Framework)

รายละเอียดเนื้อหา

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละประเทศถูกพัฒนาขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐเช่น กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานเพื่อการรับรองมาตรฐาน (accreditation agency) หรือหน่วยงานกำหนดคุณวุฒิและหลักสูตร (qualifications and assurance division authority) หน่วยงานประกันคุณภาพการศึกษา

(quality assurance division) หน่วยงานพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือหน่วยงานอิสระของเอกชนการกำหนดกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของบางประเทศ เช่น ประเทศไทย กำหนดกรอบคุณวุฒิเฉพาะการศึกษาในระบบ (formal education) ยังไม่มีกรอบคุณวุฒิที่เกิดจากประสบการณ์การทำงานมาเทียบเคียงกับกรอบคุณวุฒิที่เกิดจากการศึกษาสายสามัญ (general education) และการศึกษาสายอาชีพ (vocational and technical education) และยังไม่มีการคุณวุฒิที่เกิดจากการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ของประเทศมาเลเซีย เป็นตัวอย่างหนึ่งที่มีการกำหนดกรอบมีความครอบคลุมการศึกษาในระบบการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต มีคณะกรรมการระดับชาติ เรียก national accreditation board ดูแลมาตรฐานคุณภาพโปรแกรมการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน เมื่อปี พ.ศ. 2539 ปัจจุบันมีกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานกำหนดกรอบคุณวุฒิแห่งชาติขึ้นดูแลคุณภาพมาตรฐานสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน เรียกว่า The Malaysian Qualifications Agency Act ค.ศ. 2007 (MQA) แบ่งกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็น 3 กลุ่ม (sectors) 8 ระดับ ได้แก่ **กลุ่มทักษะ หรือ ประสบการณ์ทำงาน** (skills or occupation sector) กรอบคุณวุฒิกลุ่มนี้กำหนดระดับทักษะจากการทำงานหรือประสบการณ์ตรง แบ่งระดับทักษะเป็น 5 ระดับ (level) และให้วุฒิการศึกษาด้วย **ประกาศนียบัตร** (certificate) และ **วุฒิปัตร** (diploma) **กลุ่มการอาชีวศึกษา และเทคนิคศึกษา** (vocational and technical education sector) แบ่งเป็น 3 ระดับ ให้วุฒิการศึกษาด้วย**ประกาศนียบัตร** (certificate) **วุฒิปัตร** (diploma) และ **วุฒิปัตรขั้นสูง** (advanced or higher diploma) และ **กลุ่มอุดมศึกษา** (higher education) แบ่งเป็น 6 ระดับ ให้วุฒิการศึกษาด้วย **ประกาศนียบัตร**, **วุฒิปัตร**, **วุฒิปัตรขั้นสูง**, **อนุปริญญา** และ **ปริญญาตรี** **ปริญญาโท** หรือ **ประกาศนียบัตรที่สูงกว่าปริญญาตรี** และ **ปริญญาเอก** ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบคุณวุฒิแห่งชาติประเทศมาเลเซีย (Malaysian Qualification Framework, MQF)

ระดับ กรอบ คุณวุฒิ	กลุ่ม (Sector)			การศึกษาลดชีวิต (Lifelong Learning)
	ทักษะ (Skills Sector)	อาชีวศึกษา/เทคนิคศึกษา (Voc.Tech&Training Sector)	อุดมศึกษา (Higher Educ.Sector)	
8			ป.เอก	การประเมินและรับรอง ประสบการณ์เรียนรู้ก่อน เทียบเคียง Accreditation for Prior Experiential Learning (APEL)
7			ป.โท หรือ ประกาศนียบัตร / วุฒิปริญญาสูงกว่า ป.ตรี	
6			ป.ตรี อนุปริญญา	
5	วุฒิปัตร Skills Ad- vanced Dip.	วุฒิปัตรขั้นสูง Higher Dip.	วุฒิปัตรขั้นสูง Advanced Dip.	
4	วุฒิปัตร Skills Dip.	วุฒิปัตร Diploma	วุฒิปัตร Diploma	
3	ระดับ 3 Skills Cert.3	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ วิชาเทคนิค Voc.&Tech Certificate	ประกาศนียบัตร Certificate	
2	ระดับ 2 Skills Cert.2			
1	ทักษะ 1 Skills Cert.1			

ที่มา : Wikipedia, the free encyclopedia, Malaysian Qualification Framework (MQF)

อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
ของประเทศอังกฤษ กำหนดกรอบคุณวุฒิครอบคลุม
การศึกษาสายสามัญ (general) สายอาชีวศึกษา
(vocational) และสายทักษะอาชีพ (occupational)
มีการเทียบเคียงระดับเพื่อการเทียบเท่าหรือถ่ายโอน

ได้ทั้ง 3 สาย กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศ
อังกฤษที่แสดงในตารางที่ 2 ปรับปรุงเมื่อเดือน
เมษายน พ.ศ. 2552 พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นกรอบคุณ
วุฒิสำหรับประเทศอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ
มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 กรอบคุณวุฒิแห่งชาติอังกฤษ (British National Qualification Framework)

ระดับ กรอบคุณวุฒิ	กรอบคุณวุฒิแห่งชาติอังกฤษ (BNQF)		
	การศึกษาทั่วไป (General)	อาชีพ (Vocational)	ทักษะวิชาชีพ (Occupational)
7	ปริญญาเอก	กรรมการสภาวิชาชีพผู้ทรงคุณวุฒิ (Fellowship)	
6	ปริญญาโท	สมาชิกสภาวิชาชีพ (Membership)	
5	ปริญญาตรี	คุณวุฒิวิชาชีพ ระดับ 5 (NVQ 5)	
4	วุฒิปัตร์ชั้นสูง / อนุปริญญา (Higher Dip.)	คุณวุฒิวิชาชีพ ระดับ 4 (NVQ 4)	
3 ระดับสูง	การศึกษาหลังมัธยมศึกษา	วุฒิปัตร์ (Dip.)	คุณวุฒิวิชาชีพ ระดับ 3 (NVQ 3)
2 ระดับนานาชาติ	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประกาศนียบัตร (Cert.)	คุณวุฒิวิชาชีพ ระดับ 2 (NVQ 2)
1 ระดับพื้นฐาน			คุณวุฒิวิชาชีพ ระดับ 1 National Vocational Qualification (NVQ)

ที่มา : Chris Humphries, Director General, City and Guilds of London Institute

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติซึ่งเดิมมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อกำหนดกรอบความรู้ ทักษะ อุปนิสัยที่พึงประสงค์ หรือ ระดับสมรรถนะที่ถือเป็นศักยภาพขั้นต่ำของบุคคลอันเกิดจากผลการศึกษา การฝึกอบรมตามประเภท และระดับการศึกษาระบบในระบบการศึกษาของแต่ละประเทศ และใช้กรอบคุณวุฒิเป็นมาตรฐานคุณภาพการศึกษาหรือการฝึกอบรมด้วย โดยเน้นเฉพาะกรอบคุณวุฒิของการศึกษาในระบบ (format) บัดนี้แนวโน้มที่แต่ละประเทศ

พัฒนากรอบคุณวุฒิของประเทศของตนได้เปลี่ยนไปสู่ความเป็นสากล (internationalization) สูงขึ้น รวมทั้งจัดกรอบคุณวุฒิให้หลากหลาย ครอบคลุมระบบการศึกษาทุกระบบ เช่น การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตลอดชีวิต รวมทั้งกรอบคุณวุฒิที่ได้รับจากกรอบสมรรถนะที่เกิดจากการทำงาน หรือประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อให้เกิดการยอมรับการเทียบเท่าถ่ายโอนรับรองสมรรถนะร่วมกันในระดับสากล

ประโยชน์ของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ประโยชน์ของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติให้ประโยชน์แก่คน 4 กลุ่ม เป็นอย่างน้อย คือ

กลุ่มผู้เรียนหรือนักศึกษา (for students)

ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต นักศึกษาทราบว่า ทางเดินของคุณวุฒิของตนเองอยู่ระดับใด เทียบได้กับระดับคุณวุฒิสายอื่น (track or stream) อย่างไร และจะเพิ่มคุณวุฒิให้สูงขึ้นถึงระดับใดของแต่ละประเภทการศึกษา ทำให้นักศึกษาวางแผนการเพิ่มพูนคุณวุฒิ ทั้งนี้เพื่อการทำงานและเพื่อการเรียนรู้ในสายตนเองหรือสายอื่น ๆ ได้ตลอดชีวิต

ทำให้ผู้เรียนนักศึกษาสามารถเริ่มการศึกษาหรือเพิ่มพูนสมรรถนะหรือสะสมสมรรถนะตามความต้องการ ความสนใจหรือทำการเปลี่ยนแปลงได้ทุกเมื่อ

สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนนักศึกษาโดยเฉพาะต่อโปรแกรมการศึกษาและต่อสถานศึกษาเพราะกรอบคุณวุฒิของแต่ละโปรแกรมของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวข้องเห็นชอบเสียก่อน

กลุ่มนายจ้างหรือผู้ประกอบการ (for employers)

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติกำหนดขึ้นตามมาตรฐานการศึกษาชาติ หรือ มาตรฐานการฝึกอบรมระดับชาติ ผู้ประกอบการได้ใช้ผลผลิตที่มีมาตรฐาน คุณภาพ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติได้รับการยอมรับหรือการรับรองจากส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวข้องภาคประกอบการมั่นใจยอมรับได้

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละคุณวุฒิสร้างความเข้าใจในความหมายและระดับของกรอบคุณวุฒิแก่ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้ผลผลิต

กลุ่มสถานศึกษาหรือสถานฝึกอบรม (for education & training providers)

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติถูกพัฒนาขึ้นตามกรอบนโยบายของรัฐและแนวทางการจัดการศึกษาหรือการฝึกอบรมของสถานศึกษาของแต่ละประเทศตั้งนั้น การยอมรับ หรือรับรองผลการศึกษาอบรม หรือการถ่ายโอน (transfer) ผลการศึกษาอบรมหรือประสบการณ์เดิมถ่ายโอนหน่วยกิตจึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษา สถาบันการฝึกอบรมได้รับการยอมรับจากสังคมชาติ

การออกใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หรือปริญญาบัตรให้กับผู้จบการศึกษาหรือการฝึกอบรมของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันการฝึกอบรม เป็นหลักประกันของการยอมรับ สถาบันของสังคม

กลุ่มสถาบันประกันคุณภาพ (for accrediting authorities)

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละโปรแกรมการศึกษาต้องประกันความสอดคล้องของความรู้ ความสามารถหรือ สมรรถนะของผู้เรียน ตามที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาของแต่ละโปรแกรมจึงจะเอื้ออำนวยให้สถาบันประกันคุณภาพเชื่อถือ ยอมรับ รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพของโปรแกรมการศึกษา

สวัสดิ์ อุดมโกษณ์

บรรณานุกรม

<http://www.aqf.edu.au>

<http://www.qca.org.uk>

<http://www.brithishcouncil.org/ca/learning>

http://www.qca.org.uk/qca_8150.aspx

http://www.wikieducator.org/qualification_Framework

http://en.wikipedia.org/wiki/National_Qualifications_Framework